

“5258 sayılı Aile Hekimliği Kanununun "Amaç ve Kapsam" başlıklı 1. maddesinde Bu Kanunun amacı; Sağlık Bakanlığının (...) belirleyeceği illerde, birinci basamak sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi, birey ihtiyaçları doğrultusunda koruyucu sağlık hizmetlerine ağırlık verilmesi, kişisel sağlık kayıtlarının tutulması ve bu hizmetlere eşit erişimin sağlanması amacıyla aile hekimliği hizmetlerinin yürütülebilmesini teminen görevlendirilecek veya çalıştırılacak sağlık personelinin statüsü ve malî hakları ile hizmetin esaslarını düzenlemektir.

" şeklinde kanunun amacı açıklanmıştır.

5258 sayılı Kanunun 2. maddesinde "Aile hekimi; kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile birinci basamak teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini yaş, cinsiyet ve hastalık ayrımı yapmaksızın her kişiye kapsamlı ve devamlı olarak belli bir mekânda vermekle yükümlü, gerektiği ölçüde gezici sağlık hizmeti veren ve tam gün esasına göre çalışan aile hekimliği uzmanı veya Sağlık Bakanlığının öngördüğü eğitimleri alan uzman tabip veya tabiptir.

" şeklinde tanımlanmıştır.

5258 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra aile sağlığı merkezleri mümkün oldukça devlete ait binalarda kurulmuş, mümkün olmayan hallerde ise şahıslara ait taşınmazların aile hekimleri tarafından kiralanması ile aile sağlığı merkezleri kurulmuştur. Sağlık Bakanlığı tarafından aile hekimlerine aylık cari gider ödemesi yapıldığı, masrafların cari gider ödemesi ve aile hekiminin Kanuna göre elde ettiği gelir ile karşılanamaması halinde aile hekiminin şahsi birikiminden ödeme yaptığı bilinmektedir. Son yıllarda şahıslardan kiralanın taşınmazlarda kurulmuş aile sağlığı merkezlerinin artan kiralardan karşılanamaması nedeniyle kapandığı, bu durumun vatandaşların kendi ikametlerine en yakın yerdeki aile sağlığı merkezinden faydalanarak sağlık hizmeti almasına engel olduğu ulusal basında yer alan haberlerde görülmektedir.

ANAYASAYA AYKIRILIK SORUNU:

5258 sayılı Kanunun itiraz konusu kuralı içeren 4. maddesinde "Hazine, belediye veya il özel idaresine ait taşınmazlardan aile sağlığı merkezi olarak kullanılması uygun görülenler, Maliye Bakanlığı, belediye veya il özel idarelerince bu amaçla kullanılmak üzere doğrudan aile hekimine kiraya verilebilir." ibaresi yer almaktadır.

Anayasanın 56. maddesinde "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.

Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.

Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler.

Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.

Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir." ibaresi yer almaktadır.

Anayasa Mahkemesinin, 21/02/2008 günlü, E:2005/10, K:2008/63 sayılı kararında aile hekimliği hizmetlerinin Devletin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerden olduğu, idari hizmet sözleşmesi ile aile hekimliği hizmetlerini yürütmek üzere çalıştırılanların da Anayasa'nın 128. maddesinde ifade edilen "kamu görevlisi" kapsamında oldukları belirtilmiştir. Mahkemenin gerek anılan kararında gerekse aile hekimlerinin izin haklarına ilişkin 11/09/2014 günlü, E:2014/82, K:2014/143 sayılı kararı ile aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanlarının aile hekimliği uygulamalarını yürütmek üzere bu görevlere atanabilecekleri yaş şartına ilişkin 17/12/2014 günlü, E:2014/186, K:2014/188 sayılı kararında aile hekimleri ve aile hekimliği çalışanlarının istihdam edildiği kaynağa bakılmaksızın, salt yerine getirdikleri hizmetin Devletin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinden olması nedeniyle kamu görevlisi statüsünde olduklarının kabul edildiği açıktır.

Anayasanın 56. maddesine göre devletin sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenleme görevi vardır. 5258 sayılı Kanunun 4. maddesinde ise kamuya ait taşınmazların aile hekimine kiraya verilebileceği ibaresi mevcuttur. Vatandaşların sağlık hakkına erişim için müracaat ettikleri aile sağlığı merkezlerinin devlet tarafından aile hekimlerine bedelsiz kullandırılma imkanı varken kiraya verme yönteminin benimsenmesinin Mahkememizce Anayasanın 56. maddesine aykırı olduğu kanaatine varılmıştır.

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda açıklanan nedenlerle; 5828 sayılı Aile Hekimliği Kanununun kamuya ait taşınmazların kullanımı başlıklı 4. maddesinin Anayasa'nın 56. maddesine aykırı olduğunun tespiti ile iptaline karar verilmesi, 4. maddenin tamamının iptalinin uygun görülmemesi halinde maddede yer alan "kiraya verilebilir" ibaresinin Anayasa'nın 56. maddesine aykırı olduğunun tespiti ile iptaline karar verilmesi arz olunur."